

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput CXXXIII. Corruptor virginis sponte consentientis, id est vi, nec
fraude, vel dolo, nec importunis precibus inductæ, sed ultro se offerentis,
vel leviter rogatæ, non tenetur aliquid ipsi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

fur suspenditur. Si tamen hæredes sint nobiles, vel valde divites, ut plurimum esse solent contenti solâ morte homicidæ, nihilque ultra pro damnorum compensatione exigere: secus alii, qui ex vulgo sunt.

1260 Cessât tamen, dum occisus in sui occisionem consensit expressè, vel tacitè, ad pugnam lethalem provocando, vel illam voluntariè admittendo. Quia in pugnam lethalem consentiendo, censetur in mortem consentire, adeoque & in damna mortem consequentia. Qui consensus, licet quoad mortem sit invalidus (ob inabdicabilitatem juris ad vitam) valet tamen quoad damna illa. Nec refert, quòd scopus ipsius sit occidere, non occidi. Quia equidem in pugnam consentiendo, vel ad eam, v. g. ad duellum, provocando, concedit alteri facultatem contra se agendi quod potest.

1261 Si tamen injustè invasus excesserit moderamen inculpatæ tutelæ, juxta Navarrum, Lessium, Vasquez, Rodriguez, tenetur ad totum damnum. Juxta Sylvestrum, Angelum, Sotum, Azorium, Sylvium, ad partem. Ast, salvo meliori judicio, probabile mihi videtur, nec ad totum, nec ad partem teneri. Quia licet sit causâ injustæ damni vitæ; non tamen damnorum consequentium: eò quòd ista non causet invito, sed volenti (cui non fit injuria:) siquidem invadens eo ipso censetur illa velle, quo se sponte exponit periculo illorum; quod facit injustè invadendo ad mortem, sciens invaso difficillimum esse, justum sic temperare dolorem, quin inculpatæ tutelæ tantisper excedat moderamen: censetur namque ipsum ad excessum istum quodammodo provocare.

1262 A fortiori damna illa restituere non tenetur, qui injustum vitæ aggressorem, servato moderamine quod leges humanæ requirunt, ad salvandam vitam suam occidit. Quia licet peccet, juxta doctrinam Sanctorum, (ad quintum Decalogi præceptum exponendam) rationem tamen peccati, in tali factò, Sancti non constituunt in injustitia erga proximum; sed in amore inordinato vitæ suæ, & ad summum in injustitia erga Deum. Vel siquam in tali occisione agnoscunt injustitiam erga proximum, ad summum est in ordine ad vitam ipsius, non in ordine ad damna ex occisione ipsius secuta: utpote ipsi volenti illata; ipsi consequenter imputanda, juxta reg. 86. juris in 6. *Dammum quod quis suâ culpa semit, sibi debet, non aliis, imputare.*

1263 Tertiò non cessât, dum quis, verbis contumeliosus provocatus, contumeliosum occidit, vel occidit injustum invasorem, non vitæ, sed bursæ, vel pudicitia. Quia hoc pari injustitiâ facit, ac si nitentem vi ipsi auferre pomum, vi auferret brachium. Si tamen suam pudicitiam, vel bursam defendendo, præter intentionem occideret invasorem, non teneretur: quia homicidium ipsi non imputaretur.

Tom. II.

Cessât tamen restitutionis obligatio, quoties ex accepto vulnere jam moriturus, consideratâ homicidæ paupertate, & damnosum realium compensationem ipsi remittit. Quia sicut moriturus, ante mortem de bonis suis pro libitu potest disponere; ita & bona sibi restituenda, sive obligationem reparandi damna remittere.

An etiam validè remittere potest compensationem lucri cessantis, necessarii ad sustentationem uxoris & liberorum? Videtur quòd sic, si sustentationem ipsis non debeat ex justitia. Sed quia magis providere tenetur uxori & liberis, quàm homicidæ, certum est quòd talis condonatio inofficiosa foret & illicita: utpote saltem contra ordinem charitatis.

Quartò non cessât dicta obligatio, dum supremus Princeps, ex causis concedit homicidæ veniam, remissionem, & abolitionem delicti, ut capitali pœnâ non plectatur. Tametsi enim Princeps, ex potestatis plenitudine, justâ de causâ absolvere possit homicidam, nunquam tamen id facere censetur in præjudicium privatorum, interesse habentium: quia naturalis æquitas id non permittit. Unde nec id facere solet, nisi pacatis priùs consanguineis, prout habent jura & consuetudines Provinciarum Belgii nostri, & ipsamet Principum Edicta. Pacatis (inquam) consanguineis: quia moribus nostris non sufficit pacificatio cum defuncto inita dum adhuc viveret: quia pacificationem etiam cum consanguineis Provinciarum consuetudines & Edicta requirunt: alioqui his permittunt civiliter agere ad recuperandum interesse, & criminaliter ad condemnationem pro delicto. Nec in foro conscientia vulneratus (ut supra dixi) censetur damnorum realium reparationem condonare, per hoc quòd ex corde injuriam seu offensam sibi factam remittat; imò sæpè non potest, sine quadam injustitia, & immiserordia in suos, quibus debet succurrere.

CAPUT CXXXIII.

Corruptor virginis, sponte consentientis, id est nec vi, nec fraude, vel dolo, nec importunis precibus inducta, sed ultro se offerentis, vel leviter rogata, non tenetur aliquid ipsi restituere; tenetur tamen parentibus satisfacere pro injuria, si fuerint invitati, & virgo sub eorum extiterit potestate.

1264 Sanctus Thomas q. 154. a. 6. docet stuprum, seu corruptionem virginis extra matrimonium, ultra malitiam simplicis fornicationis, specialem habere malitiam injustitiæ; unam ex parte virginis: utpote quæ, amissa extra matrimonium virginitate, amittit pudorem, & pudore amisso, exponitur periculo relabendi, sive (ut sanctus Doctor loquitur) ponitur in via meretricandi. Alteram ex parte parentum, vel tutorum, sub

T t t

quorum est custodia : quamvis enim parentes jus non habeant potestatis, vel usus in corpus filiae suae, habent tamen jus custodiae, & quasi depositi naturalis : cum de jure naturali custodes sint & depositarii corporis, & integritatis ipsius usque ad matrimonium. Unde quemadmodum injuriam facit custodi & depositario horti, qui (ipso invito) violat sepes, vel muros illius; ita similiter, &c.

1268 Quod autem parentes jure naturali custodes sint, ac velut depositarii corporis, & integritatis filiarum suarum, ita ut, ipsis invitis, nequeant, absque injuria ipsorum, se violandas tradere extra matrimonium, communis est doctrina Majorum, quam Spiritus sanctus insinuat Eccli. 7. dicens: *Filia tibi sunt? custodi corpus earum.* Et c. 42. *Super filiam luxuriosam confirma custodiam, nequando faciat te in opprobrium venire inimicis.* Idipsum naturale lumen ipsismet Ethnicis ostendit, quorum unus propterea sic cecinit :

Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est;

Tertia pars data patri, pars data tertia matri;

Tertia sola tua est.

1269 Et declaratur à simili : quia ipsi sunt custodes ac depositarii libertatis filiarum suarum eundi foras, ita ut, ipsis invitis, nequeant, usque ad matrimonium, vel emancipationem, absque ipsorum injuria, exire ad locum, qui sit moraliter extra potestatem ipsorum, ut omnes fatentur. Ergo similiter, &c. Atque ideò S. Thomas loco citato ad 3. dicit, quod ille, qui virginem, etiam consentientem, corrumpit, injuriam facit patri puella. Estque ista communis sententia Thomistarum, & Doctorum antiquorum, apud Sylvium ad laudatum locum S. Thomae.

1270 Porro ex ea consequens est, corruptorem virginis, licet sponte consentientis, injuriam facere parentibus ipsis; pro ea proinde teneri ipsis satisfacere, prout docet S. Thomas ibidem : unde (inquit) *ei secundum legem tenetur ad penam.* Dicitur enim Deuteron. 23.

„ Si tenuerit vir puellam virginem, quae non
„ habet sponsum, & apprehendens concubue-
„ rit cum illa, & res ad judicium venerit : da-
„ bit, qui dormivit cum ea, patri puellae quin-
„ quaginta siclos argenti, & habebit eam uxorem.
„ Quae lex, utpote judicialis, licet ex se non obliget in novo Testamento, satis tamen indicat injuriam factam patri puellae. Et ideò in foro conscientiae (inquit S. Antoninus p. 2. t. 5. c. 6. de stupro §. 1.) sic agendum videtur secundum Guilielmum : si deflorat eam voluntariam, non tenetur ei, patri autem tenetur : quia injuriatus est ei. Unde in aliquo satisfaciat, vel saltem eum placeat, sive per honorariam satisfactionem, sive per alia signa doloris, & submissionis. Notum est enim, quam graviter sentire soleant honesti parentes filiarum suarum lapsum, dum devenit ad notitiam ipsorum. Imò damnum

parentibus inde subsecutum, matrimonio, vel dotatione regulariter est reparandum, si res ad notitiam hominum venerit.

Quod autem corruptor virginis, sponte consentientis, non teneatur aliquid restituere ipsi virgini, ratio est, quia nec virginitatem ipsi restituere potest, nec restituere tenetur damna ex virginitatis amissione subsecuta : quia in sui violationem sponte consentiendo, cessasse censetur juri, quod aliqui habebat ad reparationem damnorum ex sui violatione consequentium. Quoad hoc autem cedere potest juri suo, cum non juri ad integritatem corporis sui extra matrimonium. Non enim habet potestatem, saltem expeditam, tradendi cuiquam usum corporis sui extra matrimonium, sed impeditam per jus custodiae, & depositi parentum filiae suae, ut supra dictum est.

CAPUT CXXXIV.

Qui virginem vi, vel fraude corrumpit, jure naturae tenetur ad reparationem damnorum inde secutorum.

Ratio est manifesta : quia damnorum istorum causa est injusta. Tenetur ergo ratione injustae damnificationis. Quia verò damna saepe reparari non possunt, nisi matrimonio, ex justitia tenetur eam ducere, si ipsa velit. Si nolit, tenetur eam sic dotare, ut aequè benè nubat, ac si non fuisset corrupta. Et si nec sic nuptias aequè convenientes, commodas, & quietas invenire possit, tenetur insuper earum jacturam resarcire, ac pro injuria, ignominiaque, ipsi & parentibus illata, petitione veniae, aliisque doloris, atque submissionis signis, ipsis satisfacere.

Addit Bonaventura Baro in Scoto defenso Apologia ult. act. 3. teneri, quantum potest, restituere virginitatem corporis, quam injuriosè abstulit. Hoc enim possibile esse putat. Quia corporis virginitas duo dicit, 1º integritatem claustrii. 2º non esse cognitam à viro. Hoc quidem 2º irreparabile esse fateatur. 1º, verò non dubitat reparari posse, & quandoque reparari. Quod (inquit) in Italia meo tempore scio tentatum, nec dubitare debeo perfectum : quia virginitatis hujus violatio consistit in ruptura signaculi virginalis, adedque reparatio ejus consistit in integritate ejusdem. Jam verò quid impedit quominus illud integretur, sicut aliae scissurae & vulnera in carne hominis, &c. ? Unde non insulse dixit, me praesente, quidam hodie Eminentissimus, aliquas ex suis conterranis esse plusquam semel virgines. Haecenus ille, subjungens corruptorem ad talem reparationem teneri sumptu suo, non operà.

Sed quae honesta puella parum honestam istam, ac physice difficillimam, valdeque dolorosam, frequenter etiam infamem, repa-